

Per en Pi i Margall i en Vallès i Ribot

La J. M. del partit d'U. F. N. R. ha fet entrega a l'alcalde de l'instància següent:

«Catalunya té contret un deute etern d'agraïment i admiració per l'home que va encarnar, en el seu temps, el pensament polític de la democràcia catalana. Per les seves dots altíssimes de pensador i per l'austeritat exemplaríssima de la seva vida, en Francisco Pi i Margall honora la nostra patria i dona al nostre poble els nobles furs del regoneixement de la Humanitat. Catalunya, degut a l'acció ennoblidora del pensament den Pi i Margall, ha conquerit al món un senyalat prestigi. Un dels més eminents propulsors de les doctrines democràtiques del mestre del Federalisme ibèric, fou el plorat patrici en Josep M. Vallès i Ribot. Pel mestre i pel deixeble, venim avui els federals nacionalistes republicans de Barcelona a demanar a l'ajuntament de la vostra digna presidència que honorant la memoria d'aquells dos grans catalans vinculi en la pedra del monument i en el record perdurable d'un nom del carrer, l'agraïment i l'admiració que la nostra ciutat sent per l'obra de justícia social i política que en Pi i Margall i en Vallès i Ribot compliren en el seu apostolat a Catalunya.»

«Existeixen ja els acords consistorials d'erigir un monument an en Pi i Margall, emplaçant-lo en l'encreuament de la Granvia Diagonal amb el Passeig de Gràcia, i de posar el nom den Vallès i Ribot a una de les avingudes ciutadanes. Venim, doncs, respectuosament, a demanar a l'ajuntament de Barcelona el compliment immediat d'aquells acords consistorials, amb lo qual es donarà una gloriosa satisfacció a les aspiracions populars de Catalunya.»

En demanda d'indult

En la Joventut Radical de Sant Andreu se celebrà el passat dissabte l'anunciat míting per a demanar l'indult de nostres correligionaris Ramón Font i Jacinte Villarroya.

Presidí l'acte el senyor Sirvent, i hi parlaren els senyors Borjas, Puig, Santamaría, De No, Iglesias (E.), i Galí, que feu el resum. El venerable correligionari i dilecte amic don Hermengol Giner de los Ríos envià una carta excusant la seva assistència.

S'envià el següent telegrama:

«Presidente Consejo Ministros. — Madrid.

«Pueblo San Andrés, reunido mitin, recuerda V. E. mensaje subscripto todas corporaciones partidos pidiendo indulto Ramón Font, Jaime Villarroya, entregado sus manos, esperando cumplimiento ofrecimiento ahorrar dolores y lágrimas.—Mesa presidencial, Emiliano Iglesias, Santamaría, Borjas, Galí, De No, Sirvent.»

Visita de germanor

El Comitè de Joventuts d'U. F. N. R. farà avui la seva anunciada visita a la Joventut de l'Ateneu Integral.

Lerroux:

Es un orador clásico, de fortaleza indestructible. Es una alma inflexible, de cuya senda no le apartará nada. Es algo que tiene la suprema eficacia de una falange romana en movimiento. Contra su voluntad no existen armas. Sólo la gran niveladora, la muerte, podrá acabar con esa encina poderosa, que no tiene rival en la política del orbe.

LUIS ANTÓN DEL OLMET

Ecos de la gran guerra

Sobre l'assassinat den Canalejas

Aquell ximple den Cánovas Cervantes que mercès a un propietari, que deu esser, per lo vist, més ximple que ell, ha arribat a director d'un rotatiu, quan els que'l coneixen ni la missió d'omplir faixes li fiarien, endut pel seu furor germanòfil va publicar en *La Tribuna*, de Madrid, del dia 5 del corrent, un article tragi-còmic suposant a Canalejas—l'únic home eminent que ha tingut la monarquia espanyola d'uns quants anys ençà—amb aficions germanòfiles i acusant del seu assassinat, precisament per aquest motiu, a Anglaterra, que per lo vist, segons els reaccionaris espanyols, té la culpa de tot lo funest que passa al món.

Naturalment, ningú va fer cas d'aquesta nova prova d'estultícia donada per en ni Cánovas ni Cervantes, però per lo que pogués ser, per a sortir al pas a les murmuracions i acusacions germanòfiles, reproduim la carta que, contestant a *La Tribuna*, escrigué un subscriptor d'aquest diari.

Veuse-la aquí:

«El periódico *La Tribuna*, en el número del sábado, 5 del mes actual, daba cuenta de una conferencia muy extraña, habida entre lord Grey, ministro de Negocios Extranjeros de la Gran Bretaña, y el marqués de Villa Urrutia, a la sazón embajador de España en Londres, cuyo relato atribuye al conde de Pinofiel, secretario particular entonces del malogrado señor Canalejas.

«Se afirma en dicho artículo que el ministro, en lenguaje poco diplomático, llegó a amenazar al gobierno español con alguna acción, que no determinó, si éste no retiraba sus tropas de Larache y Alcázar; que el marqués de Villa Urrutia contestó amenazando a lord Grey con abandonar aquel mismo día su puesto de embajador, y que el señor Canalejas entonces amenazó al embajador de Inglaterra en Madrid con provocar un conflicto internacional, sobrecogiendo de tal modo esta amenaza a la Gran Bretaña... que desistió de su pretensión.

«El autor no cita fechas que permitiesen la comprobación de sus asertos, ni precisa la acción que Inglaterra hubiese ejercitado al no ser atendida en su supuesto requerimiento.

«Continúa asegurando el autor del susodicho trabajo que el señor Canalejas, como consecuencia de estos episodios, se hizo amigo de Alemania, llegando a insinuar que por tal motivo los gobiernos francés e inglés concertaron el asesinato de aquel distinguido político. Termina dando al señor Dato el poco amistoso consejo de que imite el patriótico ejemplo de Canalejas, exponiéndole de tal suerte a las homicidas balas de las dos potencias aliadas.

«Es evidente que, a pesar de haber transcurrido más de cinco meses desde el día 28 de diciembre, algún bromista ha sorprendido la buena fe del director de *La Tribuna*, haciéndole confundir a lord Grey, exgobernador general del Canadá, y que nunca fué ministro, con su pariente sir Edward Grey, actual ministro de Negocios Extranjeros en la Gran Bretaña.

«Seguramente no debe exigirse precisión minuciosa en los detalles a un novelista cuya fuerza imaginativa parece igualar a la prodigiosa fantasía de su homónimo, el inmortal autor del *Quijote*; pero sí hay derecho a pedir más exactitud y claridad respecto a fechas

y personas, en un país neutral, cuando se hacen imputaciones de carácter tan grave contra naciones extranjeras. *Est modus in rebus.*—*Un liberal conservador*, subscriptor de *La Tribuna*. — Madrid, 6 de junio.»

Polonia

En la actual guerra cap nació ha sigut tan castigada com Polonia, i cap és més digna d'inspirar al món sencer sentiments de profunda compassió. Son devastat territori es veu continuament açotat pel flux i el reflux dels exèrcits combatents. Des de fa més d'una centuria, Prussia ha prosseguit sense treva la germanització sistemàtica dels polacs col·locats baix son domini, i no ha acabat d'oprimir-los baix son acostumat pretext d'«organització superior». Partidari convençut de les idees den Bismarck en aquest punt, el príncep de Bülow ha prosseguit amb constant energia, com a canceller de l'imperi, aquesta política de tirania. En son llibre sobre la *Política alemanya*, després d'haver censurat als polacs l'haver abrigat «la fantàstica esperança de que en el transcurs de les complicacions europees seria impossible el restabliment de la independència polaca», escriu: «Són inevitables els rigors: augmentaran o se suavitzaran, segons accentuin o aflixin la seva resistència els polacs... Es, per als alemanys, un deure i un dret el conservar ses posicions nacionals de l'Est prussià, i, si possible fos, augmentar-les.»

Per fortuna, el manifest enviat a principis de la guerra als habitants de Polonia pel generalíssim gran duc Nicolau oposà a aquests projectes de rapinya paraules de justícia i d'esperança, qual efecte fou duplicat pel magnífic impuls de generositat fraternal que mogué a totes les classes de l'imperi rus, sense distinció de condició social ni de partit, a enviar milions de rubles i socors de tota mena a les destrocades províncies de Polonia. En l'exèrcit rus acaba de crear-se una llegió polaca. Està en vigílies de promulgar-se la llei sobre l'autonomia de les municipalitats poliques. Segons ha dit, en significatiu discurs, el príncep Eugeni Trubetskoy, president d'una important associació nacional russa, «Els errors d'Alemanya han despertat a Rússia el fi a que ha de tendir. El renaixement de Polonia és la condició absoluta del nostre... La primera conseqüència lògica del rompiment amb Alemanya és el nou programa polític anunciat en el manifest del generalíssim. Sols realitzant aquest programa és com resultarà veritablement nacional la direcció governamental russa. Sols després d'haver complert amb son deure elemental cap a la nació germana podrà nostre geni nacional obrir les seves ales i pendre lliurement el vol.» I, fent aclamar l'himne polac, considerat fins fa poc com sediciós, en un dels teatres imperials de Petrogrado, el govern ha donat pública adhesió a aquestes generoses paraules.

Els Estats Units a la palestra?

La dimissió de Mr. Bryan, ministre de Negocios Estrangers de la República nortamericana, ha produït una profunda sensació en tot el món diplomàtic, i, per afegidura, entre tots aquells que, d'una manera enterada, intervenen en els afers de la gran guerra.

La dimissió de Mr. Bryan es considera com la perdua del ferm sostenidor del criteri pacifista, i la acceptació de la meteixa pel presi-